

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

42767070

BRNO 1980

Z VÍŘECÍ KOSTNÍ MATERIÁL Z HRADIŠTĚ V MIKULČICÍCH Z ROKU VÝZKUMU 1969

/okr. Hodonín/

Zdeněk K r a t o c h v í l , AÚ ČSAV Brno

Předkládaná materiálová zpráva postihuje jeden z výzkumných roků, kdy bylo získáno velké množství zvířecího kostního materiálu. Jeho zpracování započalo již při výzkumu v Mikulčicích, kde byly prošetřeny a skartonovány některé neurčitelné kostní zbytky. Jejich počet je však pochopitelně jak součástí této zprávy, tak součástí zprávy o výsledcích osteologického výzkumu prováděného v této sezóně /Kratochvíl 1976/. Doklady terénního archeologického výzkumu za rok 1969 zpracoval a uveřejnil Z. Klanica 1971. Určené kostní zbytky v to to roce výzkumu představují materiál v počtu 24 208 kusů. K tomu přistupuje ještě téměř 17 tisíc kostních zbytků neurčitelných, představujících 41% z celkového množství materiálu, získaného v průběhu této výzkumné sezóny. Druhové složení domácí a volně žijící fauny v principu odpovídá předchozím zjištěním a celkový přehled získaného materiálu pro jednotlivé druhy je sumárně uveden v tabulce 1. Zpracovaný materiál nám bezpečně ukazuje na zastoupení jednotlivých druhů. Mezi domácími zvířaty bylo nejpočetněji zastoupeno prase domácí. Jeho kostní zbytky představují 50,4% všeho určeného kostního materiálu a podobně je tomu v případě stanovených minimálních počtů jedinců, kde rovněž dominuje prase domácí. To svědčí o jeho významu pro obyvatele tohoto sídliště. Vedle všech běžně se vyskytujících domácích zvířat jsme získali materiál volně žijících druhů, tvořící 4,4 % kostního materiálu. Mezi těmito druhy patří největší část kostních zbytků praseta divokého a jelenu. Tyto dva druhy se podstatnou mírou podílejí na skladbě kostních zbytků volně žijících druhů.

Mimo průzkum kvantity kostních zbytků jsme se zaměřili i na otázky spojené s rozložením kostního materiálu na sídlišti. Získané množství materiálu a velký počet prošetřených čtverců /75/nám k tomu dával ty neoptimálnější předpoklady. V první řadě jsme prošetřili početnost kostních zbytků na výzkumné ploše jednotlivých čtverců. I když množství kostních zbytků ve čtvercích v jednotlivých letech výzkumu je rozdílné, přesto jsme získali obraz, doplňující již známý charakter výskytu početnosti na uvedené ploše, a to takový, že nejvíce bylo zastoupeno čtverců, v nichž bylo 100 - 200 kostních zbytků. Počet čtverců vyšších tříd nijak zvlášť nekolísá. Přehledně jsme výsledky vyjádřili v grafu 1. Mimo množství kostních zbytků jsme se zaměřili i na stanovení minimálního počtu jedinců v jednotlivých čtvercích. Tyto výsledky jsou sumárně shrnuty v tabulce 1, kde je možné porovnání s výsledky, získanými z celého materiálu z prozkoumané plochy. Je zjevné, že vzájemné porovnání na základě získaného materiálu přináší přibližnou shodu v relativním procentuálním vyjádření, zatím co absolutní počty jedinců se rozcházejí a to někdy významně. Upřesnění těchto vztahů je otázkou dalších šetření.

V tabulce 2. uvádíme jednotlivé druhy a jim odpovídající určené části skeletu. Prošetřením této tabulky rovněž vidíme, že jednotlivé části skeletu se dochovávají v různém stupni. Tato skutečnost je ovlivněna nejen stupněm celkové dochovanosti materiálu, ale i ostatními vlivy, mezi nimiž vliv obyvatel hradiště bude převažovat.

L i t e r a t u r a :

- Klanica, Z., 1971 : Vorbericht über die Ergebnisse der sechzehnte grabungskampagne in Mikulčice /Bez. Hodonín/. Přehled výzkumu 1969, Brno 1971, pp. 21 - 24.
Kratochvíl, Z., 1976 : Zvířecí kostní materiál z Mikulčic VI. Nálezová zpráva. Archiv AÚ ČSAV v Brně, pp. 1 - 339, č.j. 2083/76.

Tab. 1. Počet kostních zbytků /PK/ a minimální počet jedinců určených druhů stanovený sumací z jednotlivých čtverců /MPJ-1/ a z celé prošetřené plochy /MPJ-2/ v absolutních a relativních /v %/ hodnotách.

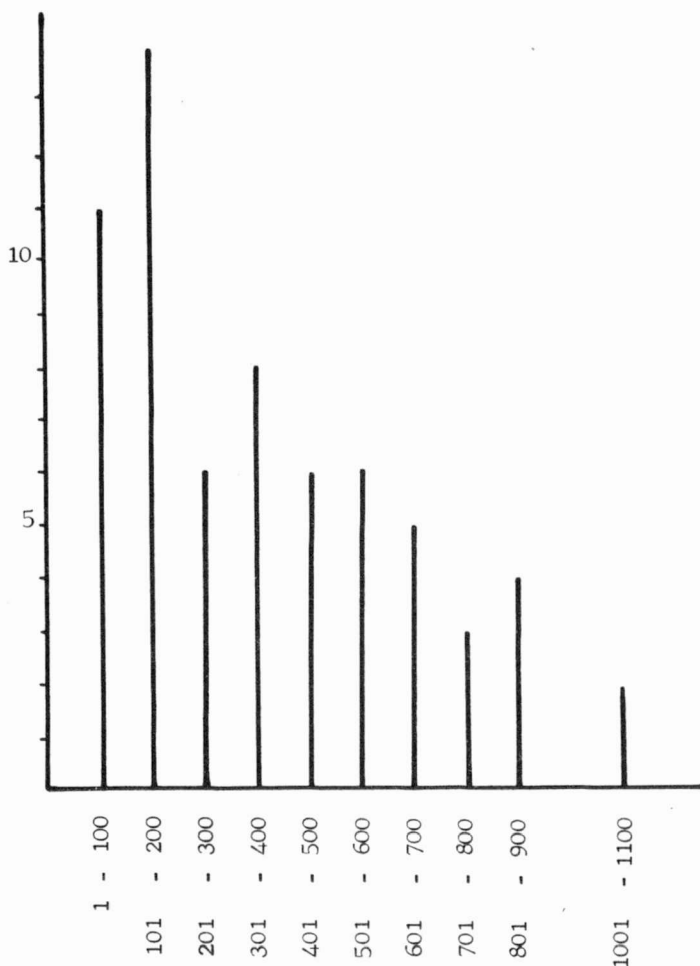
	P K		M P J - 1		M P J - 2	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
<i>Bos primigenius</i>						
f. <i>taurus</i>	7 088	29,28	311	15,30	188	14,78
<i>Sus scrofa</i>						
f. <i>domesticus</i>	12 505	50,40	813	40,05	690	54,27
<i>Ovis - Capra</i>	2 406	9,94	279	13,74	191	15,00
<i>Ovis ammon</i>						
f. <i>aries</i>	675	2,80	128	6,30	58	4,55
<i>Capra aegagrus</i>						
f. <i>hircus</i>	259	1,07	79	3,90	32	2,52
<i>Equus ferus</i>						
f. <i>caballus</i>	218	0,90	57	2,80	10	0,80
<i>Canis lupus</i>						
f. <i>familiaris</i>	105	0,44	29	1,43	8	0,63
<i>Felis lybica</i>						
f. <i>catus</i>	14	0,06	7	0,35	2	0,16
<i>Gallus gallus</i>						
f. <i>domesticus</i>	107	0,44	46	2,27	21	1,65
<i>Anser anser</i>						
f. <i>domesticus</i>	74	0,30	36	1,77	5	0,40
<i>Sus scrofa</i>	561	2,32	85	4,20	27	2,12
<i>Cervus elaphus</i>	385	1,60	80	3,94	20	1,55
<i>Capreolus capreolus</i>	33	0,14	23	1,13	5	0,40
<i>Lepus europaeus</i>	18	0,07	13	0,64	4	0,30
<i>Caster fiber</i>	8	0,03	8	0,39	1	0,08
<i>Bos primigenius</i>	28	0,12	15	0,74	2	0,16
<i>Ursus arctos</i>	17	0,06	14	0,70	2	0,16
<i>Alces alces</i>	3	0,03	3	0,35	2	0,47
<i>Vulpes vulpes</i>	1		1			
<i>Lynx lynx</i>	1		1			
<i>Aves</i>	1		1			
<i>Pisces</i>	1		1			
Celkem	24 508	100,00	2 030	100,00	1 272	100,00
Neurčitelné	16 997					
C e l k e m	41 505					

Diagramm 1

Mikulčice /Bez.Hodonín/. Tierisches Knochenmaterial aus der Grabung im Jahre 1969, Zahl der Quadrate /Vertikale/ und die ihnen entsprechende Menge an Knochenüberresten, in Klassen mit dem Intervall 100 eigeteilt /Horizontale/.

Graf 1

Mikulčice /okr. Hodonín/. Zvířecí kostní materiál z výzkumu v roce 1969. Počet čtverců /vertikála/a jim odpovídající množství kostních zbytků, rozdělených do tříd s intervalem 100 /horizontála/.

Tierknochen aus dem Burgwall in Mikulčice vom Grabungsjahr 1969 /Bez. Hodonín/. Während der Grabungssaison 1969 wurden über 41 tausend Knochenüberreste gewonnen, deren Gattungsvertretung auf Tab. 1 /PK/ angeführt ist. Ausser der selbständigen Bestimmung des osteologischen Materiales wurde auch die Lokalisierung der Knochenüberreste auf der untersuchten Fläche in 75 Quadraten verfolgt. In jedem von diesen hat man die Menge der Knochenüberreste für die Gattungsvertretung und dann die Mindestindividuenzahl bestimmt. Die gewonnene Summe ist auf Tab. 1, MPJ-1 angeführt. Hier ist auch das Resultat der festgestellten Mindestindividuenzahl aus dem gesamten Material der untersuchten Fläche /MPJ-2/. Am Diagramm 1 ist die Beziehung der Quadratenzahl zur Menge der Knochenüberreste auf ihrer Fläche ausgedrückt, in Tab. 2 sind die einzelnen bestimmten Gattungen und ihre dazugehörenden Skeletteile angeführt.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně , sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Malinková, A. Šik
Na titulním listě : Bronzová dýka z únětického pohřebiště v Mušově
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejně